

СВОЄЧАСНИЙ АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ТА ПЕРСПЕКТИВ ВДОСКОНАЛЕННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ ФОНДОВОГО РИНКУ¹

ПИСЬМЕНСЬКИЙ Є.О. - доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінально-правових дисциплін Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка

ЗЕЛЕНОВ Г.М. - кандидат юридичних наук, доцент, начальник відділу єдності правових позицій правового управління (ІІІ) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду

¹Суспільна небезпека злочинів, які досліджує автор, полягає в заподіянні шкоди фондовому ринку України, що, у свою чергу, є важливим елементом мобілізації національних заощаджень і трансформації їх в інвестиційні ресурси. Світовий досвід переконує, що фінансування підприємств у спосіб емісії та розміщення цінних паперів має істотні переваги перед іншими формами інвестування, оскільки характеризується високою ліквідністю, і нині в переважній більшості країн з розвинутою ринковою економікою відбувається процес втрати банками ролі основного кредитора підприємств на користь фондового ринку.

Разом з тим нормальний розвиток фондового ринку неможливий без його належної охорони, зокрема кримінально-правовими засобами. А за цим напрямом, як переконливо свідчить робота Р.А. Волинця, у нашій країні виникли певні труднощі.

Актуальність теми рецензованої монографії зумовлена як традиційною дискусійністю багатьох аспектів кримінально-правової характеристики злочинів, що посягають на фондовий ринок, так і необхідністю комплексно осмислити законодавчі новели регламентації кримінальної відповідальності за ці злочини, що пов'язані з численними змінами кримінального законодавства в цій сфері.

Потребує також з'ясування, наскільки чинний КК України в частині регламентації кримінальної відповідальності за злочинні посягання на фондовий ринок узгоджується з відповідними міжнародно-правовими стандартами і передусім з Директивою 2014/57/EU Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу від 16 квітня 2014 року про кримінальні санкції за зловживання на ринку. Взагалі бажано визначити стан правової системи нашої держави з урахуванням світових тенденцій розвитку кримінального законодавства про відповідальність за злочини, що посягають на фондовий ринок.

При написанні монографії Р.А. Волинець опрацював великий масив не лише кримінально-правової і кримінологічної, а й економічної та довідкової літератури, використав статистичні дані, постанови Пленуму Верховного Суду України з різних категорій кримінальних справ, проаналізував численні міжнародно-правові документи, вітчизняне законодавство про ринок цінних паперів, а так само законопроекти, ухвалення яких покликане було вдосконалити кримінальну відповідальність за злочини проти фондового ринку. При цьому автор дуже детально аналізує регулятивне законодавство, можна сказати, «занурюється» в нормативний матеріал, що зумовлюється необхідністю найдетальнішого з'ясування суті бланкетних норм, які покликані охороняти фондовий ринок і приходять до невтішних, але обґрунтованих висновків: у ряді випадків від-

¹ Волинець Р. А. Кримінально-правова охорона фондового ринку: сучасний стан та перспективи вдосконалення: монографія. Київ: «Дакор», 2018. 452 с.

повідні кримінально-правові заборони «живуть» окремим життям та не узгоджуються з положеннями регулятивного законодавства, що в умовах використання бланкетних диспозицій є абсолютно неприпустимим.

Під час дослідження правозастосовного рівня автор зіткнувся з проблемою у вигляді катастрофічного браку правозастосовної практики, однак не зневірився і почав відшукувати ці матеріали звідусіль – з єдиного державного реєстру судових рішень, з вітчизняних і зарубіжних публікацій, шляхом використання правозастосовної практики зарубіжних країн тощо. У результаті таких зусиль текст монографії містить достатню кількість посилань на матеріали конкретних кримінальних справ, яким дається кваліфікована оцінка і за допомогою яких доречно ілюструються законодавчі і теоретичні положення.

Наводячи та аналізуючи погляди науковців з конкретних проблем кримінальної відповідальності за досліджувані злочини,

автор досить часто вступає в дискусію, висловлює й аргументує власну позицію, докладно її обґрунтовує, посилаючись на положення законодавства і кримінально-правової доктрини і з повагою ставлячись до підходів, правильність яких ставиться під сумнів.

Монографія написана літературною українською мовою, читається легко і з цікавістю. Використані при її підготовці літературні джерела і нормативні акти відзначаються новизною, що забезпечило належний науковий рівень книги.

З урахуванням викладеного, можна зробити висновок, що рецензована монографія не лише буде вагомою допомогою студентам, які вивчають Особливу частину кримінального права України, а й стане в нагоді суддям, працівникам прокуратури та інших правоохоронних органів, які повсякденно займаються застосуванням кримінально-правових норм про злочини, що посягають на фондовий ринок.